

Achtergronden van Duits in de
beroepscontext: van
werkgroep tot stichting.

Een korte geschiedenis vanaf 2012

September 2012. Lerende Euregio organiseert conferentie in Kleef:
„Versterk het onderwijs in de Duitse taal en cultuur in het MBO“

'Vak Duits moet blijven'

De Gelderlander 13 NOV. 2013

Het vak Duits mag voor het middelbaar beroepsonderwijs niet verloren gaan, zeggen burgemeesters in Oost-Nederland.

door Rob Jaspers

NIJMEGEN - De Nijmeegse burgemeester Hubert Bruls heeft het initiatief genomen om het vak Duits voor het regionaal onderwijs te behouden.

Hij heeft een brandbrief opgesteld en naar alle burgemeesters in de grensregio's gestuurd, van Maastricht tot Groningen. De helft van de burgemeesters heeft al positief gereageerd. Bruls verwacht de komende weken nog

meer steun te ontvangen

Bruls is zeer bezorgd over de positie van het Duits in het onderwijspakket van de mbo-instellingen. Vanaf 2014 verdwijnt het Duits als verplicht vak voor tal van mbo-opleidingen. In de kwalificatie-eisen voor veel onderwijstrajecten wordt straks veel sterker de nadruk gelegd op Engels en taal en rekenen.

Bruls vindt de afnemende aandacht en inzet voor de Duitse taal 'dramatisch'. Hij wijst op de enor-

me economische potentie van het Duitse achterland voor de Nederlandse grensregio's. Nederland verdient zelfs 30 procent van zijn inkomen in Duitsland.

Bruls benadrukt bij zijn actie dat 50 procent van de jongeren een mbo-opleiding volgt. „Roc's zijn de grootste leverancier van vakkrachten. Als die jongens en meisjes straks geen Duits meer kunnen spreken en schrijven dan is dat een zeer slechte zaak.”

Bruls wil de petitie straks onder

“Als die jongens en meisjes straks geen Duits spreken is dat een slechte zaak

Hubert Bruls, burgemeester

de aandacht van de landelijke politiek brengen.

Ook binnen de Gelderse roc's broedt het als het gaat om het vak Duits. Ze vinden dat zeker in de grensregio's het vak Duits standaard in de onderwijsprogramma's hoort. Samen met het Goethe-instituut en de Hogeschool van Arnhem en Nijmegen is er ook al een 'alternatief lesprogramma' ontwikkeld. Een lesaanbod waarvoor studenten vrijwillig kunnen kiezen.

Eind november kaarten de Gelderse roc's de benauwde positie van het Duits aan op een landelijke vergadering van alle roc-instellingen. De insteek is een actie richting 'Den Haag', waarbij aan de minister gevraagd zal worden het vak Duits overeind te houden.

Duits in het MBO. Doelstellingen:

- Primaire doelstelling is om de positie van het vak Duits in de nieuwe kwalificatiedossiers vanaf 2014 te verbeteren
- Het onderwijs in de Duitse taal en cultuur in het MBO moet krachtig gestimuleerd worden: innovatief en in de beroepscontext
- Een eenduidige certificering voor vaardigheden Duitse taal en cultuur voor het MBO
- Er moet een samenwerking tot stand komen tussen ROC's bij de versterking van de positie van Duits vanuit het regionale, het economische en het arbeidsmarktperspectief

Drie centrale speerpunten

- Het ontwikkelen en onderhouden van goede keuzedelen Duits in de beroepscontext A2 en B1
- Stimuleren van het ontwikkelen van hoogwaardig beroepsrelevant materiaal voor onderwijs in de Duitse taal en cultuur: <http://duitsMBO.nl>
- Ontwikkelen van een examensystematiek met een eenduidige kwaliteitsstandaard en een hoog civiel effect in samenwerking met de internationaal erkende autoriteit: het Goethe Institut.

De keuzedelen Duits in de beroepscontext

- **ERK als uitgangspunt.** De inhoud van dit keuzedeel Duits is gebaseerd op het document Referentiekader Moderne Vreemde Talen (MVT) in het mbo.
- Dit is een uitwerking van het internationaal erkende Common European Framework of Reference for Languages (CEFR).
- Er is voor gekozen om de inhoud van deze documenten als uitgangspunt te nemen en zoveel mogelijk in stand te houden. Dit vanwege de herkenbaarheid, status, transfermogelijkheden en mogelijkheden voor (internationale) certificering.

Keuzedelen Duits in de beroepscontext

- In de keuzedelen algemene beschrijving van de beroepscontext
- Nadere invulling in de uitwerkingen voor 21 KD's, zie <http://DuitsMBO.nl>

Kenmerken van de examensystematiek Duits in de beroepscontext

- Gemeenschappelijk eigendom ligt bij het Goethe Instituut en de stichting *Duits in de beroepscontext*
- Organisatie moet geschikt zijn voor het afnemen van examens op grote schaal
- Adaptieve exameninstrumenten
- Gericht op het examineren van keuzedelen én van taalvaardigheden in profieldelen van kwalificatiedossiers
- Afname van examens gebeurt in de deelnemende ROC's
- Streven is, dat de kosten per leerling per examen beperkt blijven tot 35 euro

De examensystematiek kent drie exameninstrumenten

- Een online digitale toets voor de vaardigheden lezen en luisteren
- Een schrijftoets
- Een gestandaardiseerde procedure voor de toetsing en beoordeling van de vaardigheden Spreken en Gesprekken voeren

Het diploma draagt de vermelding: *Duits in de beroepscontext/ Deutsch für den Beruf Niederlande* en is voorzien van het Goethesiegel

De online digitale test lezen en luisteren: Goethe Pro

- Lees en Luistervaardigheden worden online getest
- Duur 30 – 90 minuten
- Getrapte beoordelingschaal A1 – C2
- Afname onder gecontroleerde omstandigheden op het deelnemende ROC

Het examen Schrijven A2 B1

- Duur: 40 minuten
- Twee onderdelen: een interactief + een productief
- Getrapte beoordelingsschaal A1 - A2 - B1
- Schrijftesten hebben een breed beroepsgericht karakter: bedrijfsprocessen
- Vanaf 2018 is een reeks schrijftoetsen beschikbaar

Het examen Spreken A2 - B1

- Duur 20 minuten
- 4 opgaven:
interactief / productief / interactief / interactief + productief.
- Getrapte beoordelingschaal A1 - A2 - B1
- Opgaven zijn ontleend aan de eigen beroepservaringen van de kandidaat
- Examen gebeurt volgens een standaardprotocol door gecertificeerde assessoren
- Vanaf 2018 is een reeks spreektoetsen beschikbaar

De kandidaat krijgt twee certificaten / bewijzen

1. Score van Goethe Test Pro: adaptieve scorebepaling voor de vaardigheden lezen en luisteren en gecombineerde eindscore
 2. Certificaat Duits in de beroepscontext met de scores op de drie onderdelen. Certificaat A2 óf B1: Gewaarmerkt certificaat
- Bij onvoldoende score: een bewijs van deelname
 - Vermelding op het schooldiploma van resultaten, uitgedrukt in een cijfer- of woordbeoordeling.

Nieuwe ontwikkelingen

- Onze examensystematiek: A2 is alles A2, B1 is alles B1
- We ontwikkelen een adapter om te komen van een ERK profiel van ons examen tot een beoordeling door de school:
 - * Voor de keuzedelen
 - * Waarschijnlijk ook voor enkele profieldelen
- In 2018 zal de Prüfungskommission zich laten valideren door een nog op te richten Nederlandse Stichting

Relatie Stichting, Goethe Instituut en ROC's

De Stichting:

- Onderhoudt contacten met het Goethe-instituut
- Onderhoudt contacten met de ROC's
- Beheert een fonds
- Stelt een jaarverslag op

- In het stichtingsbestuur: bestuurders uit MBO plus externe deskundigen.

Relatie Stichting, Goethe Institut en ROC's

De Prüfungskommission:

- Ontwikkelt de examens
 - Ontwikkelt examenreglement en examenhandboek
 - Bewaakt de kwaliteit van de examens
 - Stelt een kwaliteitsverslag op
-
- In de commissie: vakdeskundigen en vertegenwoordigers van het Goethe Institut

Relatie Stichting, Goethe Institut en ROC's

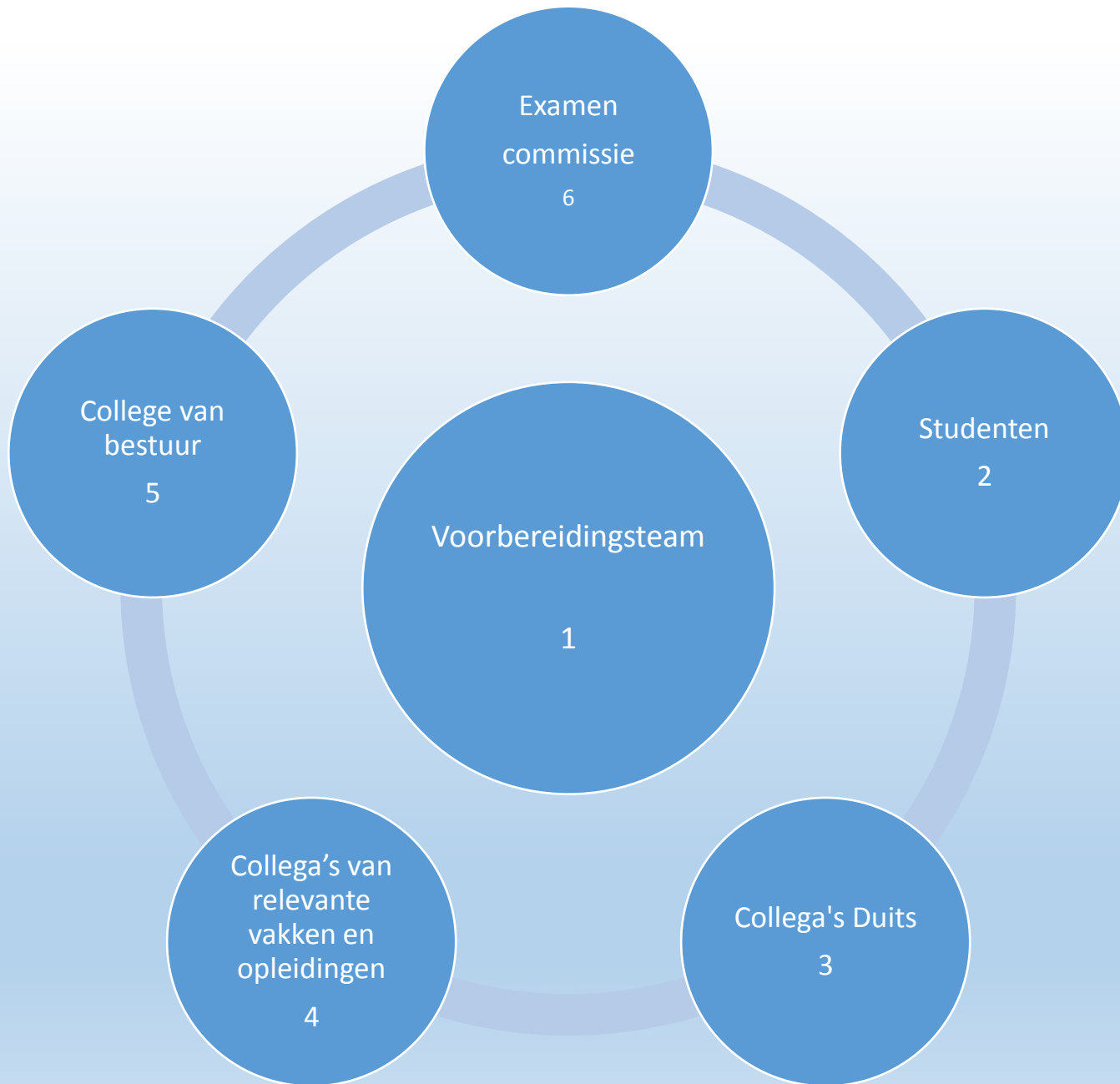
De ROC's:

- Nemen het examenreglement van de Stichting over en houden dit in acht
- Leveren informatie aan (o.a. deelnemers, resultaten, jaarverslag)
- Werken mee aan visitatie

Relatie Stichting, Goethe Institut en ROC's

Goethe Institut:

- Draagt bij aan ontwikkeling van examens en trainingen
- Bewaakt actief de kwaliteit van de examenprocessen
- Verleent toestemming tot gebruik van logo en vermelding partnerschap
- Verleent exclusief het recht tot het afnemen van Goethe Test Pro

1. Voorbereidingsteam

- Sta je er alleen voor of wordt je gesteund door collega's Duits, teamleiders of het management?
- Zorg dat je de taken en problemen deelt met de personen die je zojuist hebt omschreven.
- Zorg dat je via mail en interne media alle informatie deelt met tenminste deze personen
- Sta je er alleen voor? Breng daar dan snel verandering in: vorm een voorbereidingsteam!

2. Studenten

- Een van de voorwaarden voor deelname is opgave van de aantallen studenten die in 2018 deelnemen en de periode waarin dit zal gebeuren.
- Zorg dat de eerste examens een succes zijn, daarom:
- Zorg dat de betrokken docenten Duits duidelijke richtlijnen hebben voor de voorbereiding van de studenten
- Zorg voor leuk informatie - materiaal over de examens zodat de studenten gemotiveerd zijn om deel te nemen. De stichting helpt daarbij.

2. Studenten

- Hoe bereid ik de leerlingen op de examendelen voor?
- Besteed in de lessen Duits veel aandacht aan spreken en gesprekken voeren
- Gebruik de voorbeelden uit het examenhandboek als voorbeeld.
- Oefen met de examenopdrachten schrijven.

3. Collega's Duits

- Zorg dat alle docenten Duits door bijeenkomsten voorbereid zijn op de examens.
- Meld voldoende collega's aan voor de assessorentrainingen: dit zijn altijd óók voorlichtingsbijeenkomsten over de doelen van Duits in de Beroepscontext
- Maak niet alleen een begin met nieuwe examens maar ook met innovatief talenonderwijs: er dient zoveel mogelijk beroepsgericht lesmateriaal beschikbaar te zijn voor de taaldocenten

3. Collega's Duits

- Voer interne scholingsbijeenkomsten uit.
- Zorg dat alle docenten Duits die betrokken zijn bij de examens kennis hebben van :
- www.duitsmbo/examinering:
 - Achtergrond en actuele ontwikkelingen
 - Prüfungsordnung/ examenreglement
 - Exameninhoud: Goethe Test Pro, Einstufungstest en de proeftoets op www.Goethe

4. Collega's van relevante vakken en opleidingen

- Duits in de Beroepscontext betekent: afstappen van traditioneel AVO talenonderwijs!
- Om dat te bereiken heb je je collega's nodig van de vakken die centraal staan in het profieldeel van de betreffende opleiding. Hoe engageer je die?
- Laat zien dat het certificaat van grote meerwaarde is voor de arbeidsmarktkansen van de student
- Gebruik materialen/ onderwerpen die je vakcollega's vanuit hun liefde voor het vak zullen herkennen en interessant vinden.

6. Examencommissie

- Het C.v.B verplicht zich ervoor te zorgen dat de examencommissie van jullie instelling toeziet op de naleving van het examenreglement.
- Zorg dat een lid van de examencommissie betrokken is bij de voorbereiding. De essentiële documenten zijn hierbij:
- www.duitsmbo.nl/ examinering:
 - De verplichte samenwerkingsovereenkomst tussen de stichting en de Colleges van Bestuur
 - Prüfungsordnung/ examenreglement

De kosten van deelname zijn:

- Een bijdrage (fee) per ROC van € 5.000 per jaar. Het kapitaal is nodig, om te zorgen dat de Stichting ten allen tijde liquide is. De C.v.B's van de deelnemende scholen bepalen in samenspraak met het bestuur van de Stichting hoe hoog dit Stichtingsvermogen moet zijn: vervolgens vervalt de jaarlijkse bijdrage.
- De eerste drie jaar komen de uitvoeringskosten ten laste van het netwerk “de lerende Euregio”
- De assessorentraining kost € 350,- voor twee dagen inclusief verblijfkosten
- Per examen wordt een bijdrage van € 35 gevraagd. Dit is precies het bedrag dat de Stichting weer afdraagt voor de digitale Goethe Test Pro
- Over een jaar weten we wat de totale kosten per examen zijn.

Tot slot

- Zorg dat elk van de komende voorbereidingsbijeenkomsten die de Stichting organiseert door de juiste mensen van jullie instelling bezocht worden (hangt af van het thema).
- Het streven is om in de loop van maart 2018 een compleet downloadbaar Prüfungshandbuch (met daarin de nodige achtergrondinfo plus modeltoetsen spreken en schrijven) beschikbaar te hebben; de modeltoetsen zijn ook voor studenten heel instructief.